«СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

ХАРКІВ - 2021

Міністерство освіти і науки України
Департамент у справах сім'ї, молоді та спорту Харківської міської ради
Харківська державна академія фізичної культури
Кафедра менеджменту фізичної культури

«СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

«STRATEGIC MANAGMEN OF PHYSICAL CULTURE AND SPORTS»

COLLECTION OF SCIENTIFIC ARTICLES

ХАРКІВ - 2021

УДК 796.05(08)
С 83

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ

Імас Є.В	*д.е.н., професор*	НУФВіСУ, м. Київ
Приступа Є.Н.	*д.пед., професор*	ЛДУФК, м. Львів
Ажиппо О.Ю.	*д.пед., професор*	ХДАФК, м. Харків
Камаєв О.І.	*д.фіз.вих., професор*	ХДАФК,м. Харків
Єрмаков С.С.	*д.пед., професор*	ХДАДМ, м. Харків
Цьось А.В.	*д.фіз.вих., професор*	СНУ, м. Луцьк
Мічуда Ю.П.	*д.фіз.вих., професор*	НУФВіСУ, м. Київ
Томенко О.А.	*д.фіз.вих., професор*	СумДПУ ім. А.С. Макаренка
Мулик В.В.	*д.фіз.вих., професор*	ХДАФК, м. Харків
Попов О.Є.	*д.е.н., професор*	ХДАФК, м. Харків
Чубаров О.С.	*Директор Департаменту у справах сім'ї, молоді та спорту Харківської міської ради*	ХМР, м. Харків
Лобойченко К.А.	*Заступник міського голови з питань сім'ї, молоді та спорту* *Член виконавчого комітету Харківської міської ради*	ХМР, м. Харків
Попов А.М.	*заслужений працівник фізичної культури і спорту, директор Харківського обласного вищого училища фізичної культури і спорту*	ХОВУФКіС, м. Харків
Корольова М.В.	*к.юр.н., доцент*	ХДАФК, м. Харків
Бондар А.С.	*к.фіз.вих., професор*	ХДАФК, м. Харків
Леонова Ю.О.	*к.е.н., доцент*	ХДАФК, м. Харків
Середа Н.В.	*к.фіз.вих., доцент*	ХДАФК, м. Харків
Стадник С.О.	*к.фіз.вих.*	ХДАФК, м. Харків
Петренко І.В.	*к.фіз.вих., доцент*	ХДАФК, м. Харків

Затверджено Вченою радою Харківської державної академії фізичної культури
протокол № 6 від 31 травня 2021 року

Стратегічне управління розвитком фізичної культури і спорту: збірник наукових праць. Харків: ХДАФК, 2021. 145 с.

У збірнику наукових праць розміщено статті науковців, аспірантів, здобувачів освіти, викладачів закладів вищої освіти, керівників фізкультурно-спортивних організацій та інших управлінців сфери фізичної культури і спорту. Статті присвячені дослідженню особливостей стратегічного управління розвитком фізичної культури і спорту на різних рівнях.

УДК 796.075

ПІДПРИЄМНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ У СПОРТІ

Почерніна М.Г. викладач кафедри фізичного виховання та здоров'я
Селіванов Є.В. старший викладач кафедри фізичного виховання та здоров'я
Харківський національний медичний університет (м. Харків, Україна)

Анотація. *Сучасна економіка сприяє росту підприємницької діяльності серед спортсменів. Метою даного дослідження було охарактеризувати спортивне підприємництво, озвучити його основні переваги та недоліки.*

Ключові слова: *підприємницька діяльність, спортивний підприємець, переваги та недоліки підприємницької діяльності.*

Вступ. Обмеженість фінансових коштів в державі створює великі труднощі професійним спортсменам. Недостатньо бути ними, щоб забезпечити себе комфортними для життя умовами. Останнім часом все більша кількість спортсменів повертаються до приватної підприємницької діяльності.

Підприємницька діяльність здійснюється в самих різних сферах економіки - в промисловості, транспорті, фінансових ринках, аграрному виробництві і багатьох інших областях. Не став винятком і підприємництво в сфері фізичної культури, спорту і пов'язаних з ними галузей. Економічний образ мислення і комерційна діяльність глибоко інтегрувалися в сучасний спорт, змінили структуру і організацію змагань, чемпіонатів, систему оплати та обслуговування спортсменів, тренерів та арбітрів. Без комерційної діяльності та спортивного бізнесу немислимі сучасний професійний спорт і найбільші світові події - Олімпійські ігри, чемпіонати світу, Європи та інших континентів. Підготовка висококваліфікованих спеціалістів у галузі фізичної культури і спорту «неможлива без сучасних знань, в першу чергу знань економіки спорту і підприємництва, так як саме ці сфери є визначальними

для процвітання спортивного бізнесу і спорту в цілому». Фізкультура і спорт надають інтенсивний вплив на економічну сферу життя держави і суспільства: «на якість робочої сили, на структуру споживання і попиту, на поведінку споживачів, на зовнішньоекономічні зв'язки, туризм та інші показники економічної системи». Стан здоров'я нації самим прямим і безпосереднім чином впливає на економіку через підвищення продуктивності праці, яка, в свою чергу, залежить від якості робочої сили. Схильність людства до ринкових відносин перетворив спорт в сферу прибутку і збитків. Структура аматорського спорту передбачає продаж квитків і спонсорство, заняття спортом самостійно, в той час як структура професійного спорту - це отримання прибутку від підприємницької діяльності.

Метою нашого дослідження було проаналізувати дані сучасної літератури о проблемах підприємницької діяльності у спорті.

Результати та обговорення. Аналіз останніх досліджень і публікацій показав, що у зв’язку з економічною кризою в державі, більша кількість професійних спортсменів повертається до приватної підприємницької діяльності.

Підприємець у спорті це, перш за все, особа, яка бажає не просто отримати прибуток, а спортсмен. Він повинен розвивати спорт, створювати для споживачів нові можливості в частині фізичної активності, цікаве і змістовне дозвілля, продовження довголіття, спілкування, створення і підтримки краси тіла і духу. Спортивні підприємці, таким чином відіграють позитивну громадську та економічну роль. Спортивний бізнес - це соціально значуща сфера підприємницької діяльності, що дозволяє подолати такі негативні впливи суспільства, як пияцтво, куріння, споживання наркотиків і злочинність. Робота на благо суспільства дає спортивному підприємцю величезне моральне задоволення від свого бізнесу, так як він забезпечує людей не тільки здоров'ям, розвагою, фізичною і творчою активністю, а також здоровим способом життя.

Спортивне підприємництво - це особливий рід бізнесу, який може успішно вести далеко не кожний. Тут потрібно специфічний склад характеру підприємця, його знання про спорт та бізнес. Спортивний підприємець повинен володіти не тільки організаторськими здібностями, а й знаннями складових спортивної науки такими, як анатомія, біохімія, фізіологія, дієтологія і реабілітологія. Не менш важливі знання про психологію та педагогіку спорту, спортивний менеджмент та маркетинг, основи спортивного права та інших спеціальних дисциплін. Лише така комбінація знань і умінь дозволить спортивному підприємцю дати хороший результат в бізнесі.

На Україні підприємницька діяльність в спорті може здійснюватися як за участю юридичної особи, так і без цієї процедури, пов'язаної з певною витратою коштів і часу. Дуже часто бажаючим стати підприємцями немає необхідності в створенні юридичної особи, тобто підприємства. Законодавство країни надає можливість громадянам зареєструватися в якості підприємця без створення юридичної особи, тобто стати фізичною особою підприємцем (ФОП). Фізична особа підприємець є особа, яка веде справу за свій рахунок, самостійно приймає рішення і несе повну фінансову відповідальність за свої зобов'язання. Його винагородою стає отримана в результаті підприємницької діяльності прибуток і почуття морального задоволення, яке він відчуває від заняття вільним підприємництвом. Особливу моральне задоволення приносять перемоги власних спортсменів. Тренер-підприємець розуміє, що це його гордість, заради якої хочеться ходити до роботи не тільки через гроші.

Підприємець може повністю віддавати себе бізнесу, працюючи тільки в сфері підприємництва, або він може поєднувати підприємницьку діяльність з роботою за наймом або з роботою в навчальних закладах. Для людей, що мають професійні навички в інших галузях виробництва та сфері послуг, підприємницька діяльність може бути додатковим джерелом отримання

доходу. Для таких професій, як тренер, арбітр, спортсмен і багатьох інших підприємництво може стати основною роботою.

Сучасні високопрофесійні спортсмени і тренери найчастіше виступають на спортивних ринках праці самостійно. Багато фахівців цих категорій, як правило, не мають постійного місця роботи з фіксованою заробітною платою, а ведуть свій бізнес, діючи на власний розсуд, на свій страх і ризик, надаючи певні послуги в сфері фізичної культури і спорту. Саме дана робота в галузі надання спортивних послуг зумовлює специфіку діяльності спортивного підприємництва. Цей бізнес специфічний тим, що не надає споживачам товари матеріального характеру, а приносить користь іншого роду, задовольняючи потреби в здоров'ї, видовищах, розвагах та досягненнях. Серед спортивних підприємців постійно існує конкуренція, яка складається в помірній оплаті, а також у високій якості послуг, що надаються за різними методиками і застосуванні сучасного спортивного інвентарю.

Підприємницька діяльність в спорті має ряд переваг, так і недоліків. До переваг відноситься те, що підприємець самостійно приймає всі рішення, що обумовлює його оперативність, а також свободу дій. Це досить проста форма організації бізнесу, оскільки дохід безпосередньо залежатиме від його дій. В даному випадку це є сильним мотиватором, щоб вести справи ефективно. До недоліків підприємницької діяльності в спорті можна віднести наступні моменти. Здійснюючи всю комерційну роботу, підприємець або тренер змушений поєднувати спортивну підготовку з підприємницькою діяльністю самостійно, що вимагає від нього високого ступеня знань із найрізноманітніших напрямів у сфері фінансів, маркетингу, основ права, оплати податків і т.п. Таким чином, всі важливі питання, що стосуються бізнесу, які потребують вирішення, замикаються на самому підприємці або тренеру. У свою чергу, це породжує дві основні проблеми: по-перше, дуже напружений ритм роботи підприємця-спортсмена, і, по-друге, проблема браку часу та знань в галузі економічних і правових відносин. Для усунення

зазначених недоліків, спортсмену-підприємцю доводиться наймати на роботу спортивного менеджера, який володіє знаннями в маркетингу, фінансовій і правовій сферах, і самостійно міг би встановлювати контакти з федераціями та спонсорами, узгоджувати розміри преміальних і призових виплат, здійснювати медичне та пенсійне страхування, мінімізувати грошові витрати, а також здійснювати іншу комерційну діяльність.

Таку напружену працю, яку самостійно здатні виконати підприємці, становлять досить невелику частину суспільства - зазвичай це лише 5-6% людей. Вони мають достатньо сил, енергії і знань для ведення власного бізнесу. Саме ця частина економічно-активного населення найбільш цікава нам з точки зору особистих і професійних якостей, необхідних в розвитку спортивного бізнесу. Американський бізнес-тренер Дон Йегер зробив цікавий висновок. Виявляється, що чемпіони та успішні бізнесмени багато в чому думають однаково - незважаючи на те, в яких умовах вони живуть та працюють і чим займаються. Він стверджував, що при бажанні ці риси може кожен розвинути в собі навіть не спортсмен і не підприємець.

Висновки. Незважаючи на економічний кризу у всьому світі, спортивні підприємці прагнуть поліпшити своє життя за рахунок приватної підприємницької діяльності. Лише 5-6% з них досягають успіху, завдяки особистим рисам свого характеру: наполегливість, прагнення до кращого, переборення перешкод та цілеспрямованість. На жаль, більша частина із спортивних підприємців зупиняють свою підприємницьку діяльність або йдуть працювати в найми. Хотілось би додати, що не всі талановиті спортсмени можуть відвідувати дорогі приватні та індивідуальні тренування із за фінансових труднощів. Таким чином, наша країна втрачає нових здатних спортсменів, які б могли б встановити світові рекорди.

Список використаної літератури

1. Алексеев С.В. Спортивный менеджмент. Регулирование организаций и проведение физкультурных и спортивных мероприятий: учебник для студентов вузов, обучающихся по направлениям «Менеджмент», «Юриспруденция», «Физическая культура и спорт». М.: ЮНИТИ-ДАНА: Закон и право, 2015. 687 с.
2. Ищенко М.М., Изаак С.И. Инновации. Предпринимательство. Спорт. *Economic Systems.* 2017. Vol. 10. № 3 (38) С. 59-62.
3. Леднев В.А., Братков К.И. Предпринимательство в индустрии спорта: возможности, ожидания и результаты. *Journal of Modern Competition*. 2019. Vol. 13. №1(73). С. 120-130.
4. Маслов А.В. Развитие физической культуры и спорта региона в контексте социального предпринимательства. *Экономика региона.* 2012. №1. С. 75-82.
5. Орлова Л.Н., Остроухов С.А. Предпринимательство в спорте или как формируется конкурентоспособность спортивных организаций. *Russian journal of Entrepreneurship*. 2017. №3(18). С.405-418.